

عنوان مقاله:

نقد و بررسی یک قاعده آوایی کهن در آثار مولوی

محل انتشار:

سومین همایش متن پژوهی ادبی (نگاهی تازه به آثار مولانا) (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 12

نویسنده:

یاسر دالوند - دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی دانشگاه علامه طباطبائی

خلاصه مقاله:

در متون کهن فارسی، به تبعیت از زبان پهلوی، قواعد آوایی متعددی، نظیر: یاء معروف ومجهول، واو معروف ومجهول، ذال معجم و ... به کار می رفته است. قاعده ذال معجم بنا به نظر محققان تا زمان صفویه در زبان محاورهای مردم (و به تبعیت آن در زبان معیار ادبی) رواج داشته، و از این تاریخ به بعد منسوخ شده است. در این جستار نشان خواهیم داد که این قاعده آوایی، از بسی پیشتر از دوره صفویه (قرن پنج و شش) از زبان محاورهای مردم حذف شده است لیکن شعرا به تبعیت از زبان معیار ادبی (که دنباله زبان شاعران پیشین بود) این قاعده را رعایت میکردند لذا بر پایه این قاعده میتوان در تصحیح، یا شرحمتون ادبی بازنگری کرد. در جستار حاضر همچنین بین زبان محاورهای و زبان معیار ادبیتفاوت قایل شده ایم و نشان دادهایم که مولوی برخلاف دیگر شاعران، در سرودن اشعارشاز زبان محاورهای مردم تبعیت کرده است، و نه زبان معیار ادبی رایج در آن عصر، و لاجرمدر آثارش قاعده ذال معجم را رعایت نکرده است.

کلمات کلیدی:

قاعده آوایی کهن، ذال معجم، زبان محاوره، زبان معیار ادبی، مولوی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/639810>

